

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵ
ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿՄԱՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

ՈՐՈՇՈՒՄ N 39/20

ք.Երևան

02 սեպտեմբերի 2022թ.

Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմինների բողոքարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), քննության առնելով ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 08.08.2022թ թիվ 4215454 արձանագրության դեմ Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանի (ՀՎՀՀ՝ 35127576) դիմում-բողոքը՝

ՊԱՐԶԵՑ

1. Բողոքարկման առարկան, դիմում-բողոքով բերված փաստարկները և ներկայացված պահանջները

Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանի (այսուհետ նաև՝ բողոքաբեր) դիմում-բողոքում մասնավորապես նշված է, որ 11.07.2022թ. իր ծաղիկի սրահից, որը գտնվում է Նորագավիթ 1 փողոց 14/1 հասցեում, հաճախորդը գնել է 1 կապ վարդ, որի արժեքը կազմել է՝ 2000 դրամ և մեկ հատ խունկ 100 դրամ արժեքով: Բողոքաբերը ստացել է 2000 դրամ գումարը, իսկ 100 դրամ խունկի արժեքը ասել է, որ պետք չէ: Հաճախորդը պնդել է, որ 3000 դրամ արժեքից բողոքաբերը ստանա 2100 դրամը, սակայն բողոքաբերը ստացել է 2000 դրամ գումար:

Այնուհետև երկու երեք թույլ անց, հաճախորդը ետ է վերադարձել և 100 դրամ գումարը դրել է սեղանին և դուրս է եկել: Բողոքաբերը նշում է, որ խունկը հաճախորդին չի վաճառել, պարզապես հաճախորդը 100 դրամը դրել է, և դուրս է եկել: Այնուհետև ներս է մտել հարկային տեսուչը, ֆիսկալը հանելուց հետո 2100 դրամի փոխարեն եղել է 2000 դրամ արժեքով տպված ՀԴՄ կտրոն: Բողոքաբերը չի ընդունում, որ խախտում է կատարել:

Ելնելով վերոգրյալից բողոքաբերը խնդրում է անվավեր ճանաչել ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 08.08.2022թ.-ի թիվ 4215454 արձանագրությունը:

2. Դիմում-բողոքի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը

ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության պետի 28.06.2022թ.-ի N4215454 հանձնարարագրի (այսուհետ նաև՝ Հանձնարարագիր) համաձայն Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանի մոտ կատարվել է հսկիչ գնման ուսումնասիրություն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության և (կամ) հսկիչ դրամարկղային մեքենաների

միջոցով դրամական հաշվարկների համար սահմանված կարգերի ու կանոնների պահանջների պահպանումն ուսումնասիրելու նպատակով:

Հանձնարարագրի օրինակը 11.07.2022թ-ին ստուգում իրականացնող հարկային ծառայողների կողմից առձեռն ներկայացվել է՝ Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանին, սակայն վերջինս հրաժարվել է ստանալ և ստորագրել իր օրինակը:

Հանձնարարագրում ընդգրկված պաշտոնատար անձի գրառման համաձայն ուսումնասիրությունը փաստացի սկսվել է 11.07.2022թ-ին:

Հանձնարարագրի շրջանակներում հարկային տեսուչ Լալա Մաճկալյանի կողմից 11.07.2022թ. ժամը 17:19-ին ք. Երևան Նորագավիթ 1-ին փող. 14/1 հասցեում գործող Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանին պատկանող ծաղիկների մանրածախ վաճառքի կետից կատարվել է հսկիչ գնում 2100 դրամի չափով՝ գնվել է մեկ փունջ վարդեր՝ 2000 դրամ արժողությամբ և 1 տուփ խունկ՝ 100 դրամ արժողությամբ, որի դիմաց վճարումը կատարվել է կանխիկ՝ 2100 դրամի չափով: Անհատ ձեռնարկատեր Սուսաննա Մարտոյանը գումարը չի մուտքագրել ՀԴՄ և չի տրամադրել համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն:

Ուսումնասիրությունն իրականացնող հարկային ծառայողների կողմից ներկայացվեց ծառայողական վկայականները և ուսումնասիրության հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման: Անհատ ձեռնարկատեր Սուսաննա Մարտոյանը հրաժարվել է հանձնարարագրին ծանոթանալ՝ ստորագրել և ստանալ: Առաջնորդվելով ՀՀ հարկային օրենսգրքի 339-րդ հոդվածի 5-րդ մասով, շարունակվեց ուսումնասիրության ընթացքը: Հանձնարարագրի կնքված պատճենը փոստային կապի միջոցով 12/07/2022թ-ին՝ գործունեության հասցեով ներկայացվել է տնտեսվարողին:

Գլխավոր հարկային տեսուչ Արկադի Դավթյանի կողմից ժամը 17:42-ին ՀԴՄ-ից դուրս է բերվել Z հաշվետվություն՝ 2000 դրամ ընդհանուր գումարով, որում ներառված չէր կատարված վճարման արժեքը: Z հաշվետվությունը դուրս բերելուց հետո կատարված վճարման արժեքը՝ 2100 դրամը, ժամը 17:42-ին մուտքագրվել է ՀԴՄ, դուրս է բերվել կտրոն (ԿՀ 00000369) և ժամը 17:42-ին նորից դուրս է բերվել Z հաշվետվությունը 4100 դրամ ընդհանուր գումարով: Ուսումնասիրության վայրում 2(երկու) օրինակից կազմվել է թիվ 4215414/1 արձանագրությունը՝ հսկիչ գնման արդյունքների վերաբերյալ, որը առձեռն ներկայացվել է Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանին, սակայն վերջինս հրաժարվել է ծանոթանալ՝ ստորագրել և ստանալ մեկ օրինակը: Գնված ապրանքները հետ է վերադարձվել Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանին, վերջինս հետ վերադարձրել է գումարը՝ 2100 դրամի չափով: Ուսումնասիրության վայրում 2(երկու) օրինակից կազմվել է թիվ 4215414 ակտը՝ հսկիչ գնման (գնումների) արդյունքում վաճառված ապրանքների հետ ընդունման վերաբերյալ, որը առձեռն ներկայացվել է Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանին, սակայն վերջինս հրաժարվել է ստորագրել և ստանալ մեկ օրինակը:

Ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից խախտվել են՝ Հայաստանի Հանրապետության հարկային Օրենսգրքի 381 հոդվածի 3-րդ կետի պահանջները, այն է՝ ՀԴՄ կիրառող կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները կանխիկ դրամով կամ վճարային քարտերի կամ վճարային տեխնոլոգիաների հիման վրա կիրառվող այլ վճարային գործիքների միջոցով դրամական հաշվարկներ իրականացնելիս

պարտավոր են ապրանքներ ձեռք բերողին, աշխատանքներ ընդունողին կամ ծառայություններ ստացողին տրամադրել հսկիչ-դրամարկղային մեքենայի կտրոն, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 03.12.2020թ. թիվ 1976-Ն որոշման թիվ 3 հավելվածով սահմանված հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնների 3-րդ կետի 2-րդ ենթակետի պահանջները, այն է՝ գանձապահը պարտավոր է ապրանքները հանձնելու պահին՝ գնորդից կամ մատուցված ծառայությունների դիմաց՝ պատվիրատուից գումար ստանալու դեպքում, իսկ կանխավճարների կամ մասնակի վճարումների դեպքում՝ գումարը մուտքագրելուց անմիջապես հետո տրամադրել ՀԴՄ կտրոն, ինչը նույն հավելվածի 17-րդ կետի 2-րդ և 3-րդ ենթակետերի դրույթների համաձայն՝ ՀԴՄ կտրոնի չտրամադրումը, այդ թվում՝ ստացված կանխավճարի դիմաց և գնված ապրանքի կամ ընդունված աշխատանքի կամ ստացված ծառայության արժեքը (այդ թվում կանխավճարի) չմուտքագրումը կամ դրանց արժեքից ցածր արժեքի (այդ թվում կանխավճարից ցածր կանխավճարի) մուտքագրումը դիտվում է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնների խախտում:

Արդյունքում տնտեսվարող սուբյեկտը Հայաստանի Հանրապետության Հարկային Օրենսգրքի 416-րդ հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն՝ Հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնների խախտման համար կազմակերպությունը, անհատ ձեռնարկատերը կամ նոտարը տուգանվում է 200 հազար դրամի և տվյալ հարկ վճարողի բոլոր հսկիչ դրամարկղային մեքենաներով նախորդ եռամսյակի ընթացքում արձանագրված շրջանառության 0.5 տոկոսի գումարի հանրագումարի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 10 միլիոն դրամը:

Բոլոր հսկիչ դրամարկղային մեքենաներով նախորդ եռամսյակի ընթացքում արձանագրված շրջանառությունը կազմում է 683974 դրամ, որի 0.5 տոկոսը՝ 3420 դրամ: Արդյունքում հարկ վճարողին առաջադրվել է տուգանք 203420 դրամի չափով:

Ուսումնասիրելով կազմված արձանագրության և դրա անբաժանելի մաս հանդիսացող փաստաթղթերը, ինչպես նաև հարկային մամնի տեղեկատվական բազայում առկա տվյալները՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ բողոքաբերի կողմից դիմում-բողոքում ներկայացվածը համապատասխանում է իրականությանը, քանի որ ՊԵԿ տեղեկատվական բազայում առկա տեղեկատվության համաձայն՝ 11.07.2022թ ժամը 17:23-ին առկա է տպված 2000 դրամ արժեքով ՀԴՄ կտրոն:

Այսինքն քննարկվող դեպքում գործ ունենք մի իրավիճակի հետ, երբ բողոքաբերին պատկանող ծաղիկների մանրածախ վաճառքի կետում Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանի կողմից ժամը 17:23-ին ՀԴՄ մուտքագրված 2000 դրամ արժեքով ՀԴՄ կտրոնը եղել է հենց ստուգման իրականացող պաշտոնատար անձանց կողմից ժամը 17:19-ին կատարված գնման դիմաց վճարված 2000 դրամ արժեքով գնման գումարը:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի «բ» կետի համաձայն՝ անձի և վարչական մարմնի փոխհարաբերություններում ապացուցման պարտականությունը կրում է վարչական մարմինը՝ անձի համար ոչ բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 57-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ գրավոր կամ գրավոր հաստատված վարչական ակտը պետք է պարունակի հիմնավորում, որում պետք է նշվեն համապատասխան որոշում ընդունելու բոլոր էական փաստական և իրավական հիմքերը:

Վարչական մարմնի հայեցողական լիազորությունների իրականացման արդյունքում ընդունված վարչական ակտի հիմնավորումից պետք է պարզ լինեն այն նկատառումները, որոնց հիման վրա վարչական մարմինն ընտրել է տվյալ լուծումը:

Իսկ ինչ վերաբերվում է դիմում-բողոքում անրադարձած 100 դրամ արժեքով խունկի գումարը ՀԴՄ չմուտքագրելուն, ապա վերոգրյալի վերաբերյալ Հանձնաժողովը գտնում է, որ ստուգումն իրականացող պաշտոնատար անձնաց կողմից բավարար չափով հիմնավորված չէ գնման փաստը, քանի որ Հանձնաժողովը ուսումնասիրելով քննարկվող գործում առկա փաստական հանգամանքները, գտնում է, որ վճարման դիմաց բողոքաբերը տրամադրել է 2000 դրամի ՀԴՄ կտրոն:

3. Բողոքարկման առարկային վերաբերվող իրավական կարգավորումներ և եզրահանգումներ

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնումներն իրականացվում են Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 6-րդ մասին համապատասխան տրված հանձնարարագրի հիման վրա:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման հանձնարարագիրը հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին ծանոթացման է ներկայացվում հսկիչ գնման արդյունքում խախտումներ հայտնաբերելու պահին, իսկ խախտումներ չհայտնաբերելու դեպքում՝ հսկիչ գնումից (գնումներից) հետո, բայց ոչ ուշ, քան հանձնարարագրում նշված ժամկետի վերջին օրը: Հսկիչ գնումը փաստացի սկսելու օրվա վերաբերյալ գրառումը հանձնարարագրում կատարվում է հսկիչ գնում իրականացնող պաշտոնատար անձանց կողմից: Հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի կողմից հանձնարարագիրը ստորագրելուց ու ստանալուց հրաժարվելու դեպքում հանձնարարագրի՝ հարկային մարմնի կնքած պատճենը հարկ վճարողին է ուղարկվում Օրենսգրքի 339-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով սահմանված կարգով:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 339-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետի՝ նույն մասի 1-ին կամ 2-րդ կետով սահմանված կարգով հանձնարարագիրը ծանոթացման ներկայացնելու անհնարինության (այդ թվում՝ հանձնարարագիրն ստորագրելուց ու ստանալուց հրաժարվելու) դեպքում հանձնարարագրի՝ հարկային մարմնի կնքած պատճենը հարկ վճարողին է ուղարկվում փոստային կապի միջոցով՝ հանձնման մասին ծանուցմամբ, հարկ վճարողի վերաբերյալ հարկային մարմնում առկա տեղեկություններում ժամանակագրական կարգով վերջին հասցեով: Հարկային մարմնին նամականու առաքման վերաբերյալ փոստի տված փաստաթուղթը կցվում է հանձնարարագրին և պահվում է հարկային մարմնում: Փոստային կապի միջոցով հանձնարարագրի կնքված պատճենը հարկ վճարողին ուղարկելուց հետո՝ հինգ

աշխատանքային օրվա ընթացքում, հանձնման մասին հետադարձ ծանուցում չստանալու դեպքում հարկային մարմինը հանձնարարագրի կնքված պատճենն ուղարկում է հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի հաշվառման հասցեով: Փոստի միջոցով ուղարկված հանձնարարագրով հարկ վճարողը ստուգման անցկացման մասին ծանուցված է համարվում հանձնարարագրի կնքված պատճենը ստանալու օրը:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 7-րդ մասի համաձայն՝ նույն հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված՝ խախտումների վերաբերյալ արձանագրության երկու օրինակներն արձանագրությունը կազմելու օրը ներկայացվում են հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին: Արձանագրությունը ստորագրում են հսկիչ գնում կատարող անձը (անձինք) և հարկ վճարողը (գործադիր մարմնի ղեկավարը) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձը, ինչպես նաև հարկ վճարողի անունից ապրանքներ մատակարարող (վաճառող), աշխատանքներ կատարող, ծառայություններ մատուցող և (կամ) դրամական հաշվարկ կատարող աշխատողը (աշխատողները): Հարկ վճարողը (գործադիր մարմնի ղեկավարը) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձն արձանագրության հարկային մարմնի օրինակի վրա կատարում է գրառում այն ստանալու մասին և հանձնում է հարկային մարմնի պաշտոնատար անձին, իսկ արձանագրության վերաբերյալ առարկություններ ունենալու դեպքում դրա մասին նշում է կատարում արձանագրությունում: Խախտումների վերաբերյալ արձանագրությունն ստորագրելուց և ստանալուց հրաժարվելու դեպքում այդ մասին հսկիչ գնում իրականացնող պաշտոնատար անձը (անձինք) համապատասխան գրառում է կատարում արձանագրության օրինակների վրա, և հարկային մարմնի կնքած արձանագրության պատճենը հարկ վճարողին է ուղարկվում ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագծի հետ:

Նույն հոդվածի 8-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ գնման արդյունքում սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված կարգերի ու կանոնների պահանջների խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 10-րդ մասով սահմանված ժամկետներում ու կարգով կազմվում և հարկ վճարողին կամ նրա պաշտոնատար անձին է ներկայացվում նույն հոդվածի 14-րդ մասով սահմանված ձևով ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագիծ, որում նշվում են նաև տեղեկություններ հսկիչ գնման հանձնարարագրի շրջանակներում կատարված նախորդ բոլոր գնումների վերաբերյալ: Ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագիծն կցվում է նաև խախտումների վերաբերյալ արձանագրության պատճենը: Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված կարգով ու ժամկետներում հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին է ներկայացվում ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը: Ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունում (նախագծում) Օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 14-րդ մասի 10-րդ կետի «բ» և «գ» ենթակետերով սահմանված՝ հայտնաբերված խախտումների մասով պատասխանատվության կիրառման և

հարկային պարտավորությունների առաջադրման դրույթները ներառվում են միայն նույն հոդվածի 5-րդ մասի 3-րդ, 4-րդ և 4.1-ին կետերով սահմանված դեպքերում:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 345-րդ հոդվածի 12-րդ մասի համաձայն՝ վաճառված ապրանքի հետ ընդունման համար կազմվող ապրանքների հետ ընդունման ակտը ստորագրում են հարկ վճարողը (գործադիր մարմնի ղեկավարը) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձը, հսկիչ գնում կատարած անձը (անձինք) և հարկ վճարողի անունից ապրանքներ մատակարարող (վաճառող) և (կամ) դրամական հաշվարկ կատարող աշխատողը և (հարկ) վճարողը (գործադիր մարմնի ղեկավարը) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձը: Ապրանքների հետ ընդունման ակտի վերաբերյալ առարկությունները ներկայացվում են գրավոր, իսկ ակտի օրինակը ստանալուց կամ այն ստորագրելուց հրաժարվելու դեպքում ուսումնասիրություն իրականացրած պաշտոնատար անձը (անձինք) այդ մասին համապատասխան նշում է կատարում ակտում:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 10-րդ մասի համաձայն՝ արտագնա հարկային ուսումնասիրությունն ավարտվելուց հետո՝ տասը աշխատանքային օրվա ընթացքում, ուսումնասիրության արդյունքների ամփոփման հիման վրա, ըստ ուսումնասիրության տեսակի ու նպատակների, հարկային հարաբերությունները կարգավորող իրավական ակտերի, ինչպես նաև հարկային մարմնին հսկողության լիազորություններ վերապահող իրավական ակտերի այլ պահանջների կատարման խախտումներ հայտնաբերված լինելու դեպքում, ուսումնասիրություն իրականացնող պաշտոնատար անձը (անձինք) երկու օրինակից կազմում է հարկային մարմնի սահմանած ձևով ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագիծ, որը ստորագրում է ուսումնասիրություն իրականացնող պաշտոնատար անձը (անձինք) և այն կազմելու օրվան հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում Օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 8-րդ մասով սահմանված կարգով ներկայացնում է հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին: Ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության նախագիծը համարվում է հանձնված Օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 8-րդ մասով ստուգման ակտի նախագծի համար սահմանված համապատասխան ժամկետներում: Արտագնա հարկային ուսումնասիրության արդյունքներով խախտումներ հայտնաբերված չլինելու, ինչպես նաև հանդիպակաց հարկային ուսումնասիրությունների դեպքում սույն մասով սահմանված ժամկետում ուսումնասիրություն իրականացնող պաշտոնատար անձը (անձինք) երկու օրինակից կազմում է ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրություն (առանց նախագիծ կազմելու), որը ստորագրում է ուսումնասիրություն իրականացնող պաշտոնատար անձը (անձինք) և այն կազմելու օրվան հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում Օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 8-րդ մասով սահմանված կարգով ներկայացնում է հարկ վճարողին (գործադիր մարմնի ղեկավարին) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձին: Ուսումնասիրության արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը համարվում է հանձնված և ուժի մեջ մտած Օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 8-րդ մասով ստուգման ակտի համար սահմանված համապատասխան ժամկետներում:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 342-րդ հոդվածի 8-րդ մասի 3-րդ կետի համաձայն՝ սույն մասի 1-ին կամ 2-րդ կետով սահմանված կարգով ակտը (նախագիծը) ներկայացնելու անհնարինության (այդ թվում՝ հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի կողմից այն ստորագրելուց ու ստանալուց հրաժարվելու կամ նրանց բացակայելու) դեպքում ակտը (նախագիծը) հարկ վճարողին է ուղարկվում փոստային կապի միջոցով՝ հանձնման մասին ծանուցմամբ: Հարկային մարմինն ակտը (նախագիծը) ուղարկում է հարկ վճարողի վերաբերյալ հարկային մարմնում առկա տեղեկություններով ժամանակագրական կարգով վերջին հասցեով: Հարկային մարմնին նամականու առաքման վերաբերյալ փոստի տված փաստաթուղթը կցվում է ակտի (նախագծի)՝ հարկային մարմնի օրինակին և պահվում է հարկային մարմնում: Փոստային կապի միջոցով ակտը (նախագիծը) հարկ վճարողին ուղարկելուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, հանձնման մասին հետադարձ ծանուցում չստանալու դեպքում հարկային մարմինն ակտի՝ հարկային մարմնի կնքած պատճենը (նախագիծը) ուղարկում է հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի հաշվառման հասցեով: Փոստի միջոցով ուղարկված ակտը (նախագիծը) համարվում է հարկ վճարողին հանձնված հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի ստանալու օրը: Փոստի միջոցով ուղարկված ակտն ուժի մեջ է մտնում այն հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի ստանալու օրվան հաջորդող օրվանից: Սույն մասով սահմանված կարգով փոստի միջոցով ուղարկված ակտը (նախագիծը) հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի կողմից չստանալու դեպքում փոստի կողմից ակտը (նախագիծը) երկրորդ անգամ հարկային մարմին վերադարձվելու օրը համարվում է հարկ վճարողի (գործադիր մարմնի ղեկավարի) կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձի կողմից ակտը (նախագիծը) ստանալու օր:

Իր հերթին, ՀՀ հարկային օրենսգրքի 381-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենա կիրառող կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները կանխիկ դրամով կամ պլաստիկ քարտերի միջոցով դրամական հաշվարկներ իրականացնելիս պարտավոր են ապրանքներ ձեռքբերողին, աշխատանքներ ընդունողին կամ ծառայություններ ստացողին տրամադրել հսկիչ դրամարկղային մեքենայի կտրոն:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 382-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենա կիրառող կազմակերպությունները, անհատ ձեռնարկատերերը և նոտարները պարտավոր են պահպանել Կառավարության սահմանած՝ հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնները:

ՀՀ կառավարության 2020 թվականի դեկտեմբերի 3-ի N 1976-Ն որոշմամբ հաստատվել է հսկիչ դրամարկղային մեքենայի կիրառության կանոնները՝ համաձայն N3 հավելվածի (այսուհետ նաև՝ N3 հավելված):

N3 հավելվածի 3-րդ կետի համաձայն՝ գանձապահը պարտավոր է՝

1) ՀԴՄ-ի միջոցով մուտքագրել ՀԴՄ կտրոնի վրա տպագրման համար անհրաժեշտ տվյալները, որոշել գնման ընդհանուր գումարը և տեղեկացնել գնորդին կամ պատվիրատուին:

2) ապրանքները հանձնելու պահին՝ գնորդից կամ կատարված աշխատանքների կամ մատուցված ծառայությունների դիմաց՝ պատվիրատուից գումար ստանալու դեպքում, իսկ կանխավճարների կամ մասնակի վճարումների դեպքում՝ գումարը մուտքագրելուց անմիջապես հետո տրամադրել ՀԴՄ կտրոն:

N3 հավելվածի 17-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն՝ Օրենսգրքով սահմանված պատասխանատվություն կիրառելու առումով՝ ՀԴՄ-ի կիրառության կանոնների խախտում է դիտվում՝ ՀԴՄ-ի կտրոն չտրամադրելը, այդ թվում՝ ստացված կանխավճարի դիմաց:

N3 հավելվածի 17-րդ կետի 3-րդ ենթակետի համաձայն՝ Օրենսգրքով սահմանված պատասխանատվություն կիրառելու առումով՝ ՀԴՄ-ի կիրառության կանոնների խախտում է դիտվում՝ գնված ապրանքի կամ ընդունված աշխատանքի կամ ստացված ծառայության արժեքը (այդ թվում՝ կանխավճարի) չմուտքագրելը կամ դրանց արժեքից ցածր արժեքի (այդ թվում՝ կանխավճարից ցածր կանխավճարի) մուտքագրումը:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 416-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ Հսկիչ դրամարկղային մեքենաների կիրառության կանոնների (բացառությամբ սույն հոդվածի 4-րդ մասում նշված դեպքի) խախտման համար կազմակերպությունը, անհատ ձեռնարկատերը կամ նոտարը տուգանվում է 200 հազար դրամի և տվյալ հարկ վճարողի բոլոր հսկիչ դրամարկղային մեքենաներով նախորդ եռամսյակի ընթացքում արձանագրված շրջանառության 0.5 տոկոսի գումարի հանրագումարի չափով, բայց ոչ ավելի, քան 10 միլիոն դրամը:

Ելնելով վերը նշված իրավանորմերի դրույթներից և հիմք ընդունելով սույն որոշման 2-րդ կետում բերված փաստական տվյալները՝ Հանձնաժողովը գտնում է, որ Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանի դիմում-բողոքը ենթակա է բավարարման:

4. Եզրափակիչ մաս

Ելնելով քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի 20-րդ բաժնով, «Մաքսային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 37-րդ հոդվածով, Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի հարկային և մաքսային մարմինների բողոքարկման հանձնաժողովը

ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

Ա/Ձ Սուսաննա Մարտոյանի դիմում-բողոքը բավարարել՝ անվավեր ճանաչել ՀՀ ՊԵԿ հարկ վճարողների ընթացիկ հսկողության հարկային տեսչություն-վարչության 08.08.2022թ թիվ 4215454 արձանագրությունը:

Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում իրազեկելուն հաջորդող օրվանից:

9/5/2022

X

ԱՐՏՅՈՄ ՍՄԲԱՏՅԱՆ

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

Signed by: SMBATYAN ARTYOM 3210860416

ԱՐՏՅՈՄ ՍՄԲԱՏՅԱՆ